המכון לאמנויות תל-חי
המחלקה לאמנות
שנת לימודים: תשפ״ז
מרצה: ענת רוזנסון בן-חור

שם הקורס: מבוא לציור - מגבלות ואילוצים ככוח רעיוני

קורס חוץ

שנתי

היקף שעות: 100 מספר נ״ז: 50

א. דרישות קדם: ללא

ב. מטרות הקורס: הקורס מבקש להעמיק את ההבנה של מעשה הציור כמרחב אישי, שבו כל סטודנט מפתח בהדרגה שפה חזותית ייחודית. הוא מבוסס על שילוב בין עבודה מעשית בכיתה, עבודה עצמאית בסטודיו ודיון קבוצתי ביקורתי ותומך. דרך תרגילים קצרים וממוקדים בתחילת הסמסטר יתנסו הסטודנטים במגוון טכניקות וחומרים בסיסיים, אשר ישמשו כבסיס להבנת השפה הציורית. בהמשך יינתן דגש על עבודות ארוכות טווח, המאפשרות פיתוח של רעיונות אישיים ובירור שאלות יצירתיות.

הקורס יתמקד בציור בצבעי אקריליק בסמסטר א׳ ובציור בצבעי שמן בסמסטר ב׳, תוך שילוב התבוננות ביצירות מההיסטוריה של הציור ובאמנים עכשוויים. חשיפה זו תאפשר להציב את העשייה בסטודיו בתוך הקשר רחב של שדה האמנות, ולבחון כיצד כללים ציוריים בסיסיים יכולים להילקח, להשתנות ואף להתהפך לטובת יצירה אישית.

מטרת הקורס היא להרחיב את ארגז הכלים הטכני של הסטודנט, לטפח הרגלי עבודה בסטודיו, ולשלב בין חקירה חומרית לבין פיתוח רעיוני. במרכזו עומד המתח הפורה שבין טכניקה לרעיון, דרך תרגילים מגוונים נגלה כיצד מגבלות חומריות או אילוצים טכניים יכולים להפוך לכוח רעיוני, וכיצד הציור מציע מרחב בלתי נדלה של אפשרויות אישיות ויצירתיות.

ג. תוצרי למידה: בסיום הקורס הסטודנטים ירכשו בסיס רחב בעבודה בציור, הכולל כלים טכניים חיוניים לצד פיתוח חשיבה יצירתית וביקורתית. הם יעמיקו ביכולת ההתבוננות ובתרגום חזותי של דימויים מגוונים מתוך המציאות והצילום, ויתנסו בדרכי עבודה שונות המשלבות בין טכניקות לשאלות רעיוניות. במהלך התהליך יפתחו גמישות בשימוש בחומרים, פורמטים ומקורות השראה שונים, ויגבשו הבנה ראשונית של הציור כמרחב אישי שבו טכניקה ורעיון נשזרים יחד.

ד. תיאור הקורס: הקורס יתקיים כסדנה מעשית אינטנסיבית המתמקדת בעבודה בצבעי אקריליק ושמן לצד התנסות בחומרים נוספים כגון פסטל יבש, טושים וחומרים מעורבים. הקורס משלב תרגול בכיתה ותרגילי בית, התבוננות משותפת ודיון בעבודות. הקורס ישים דגש על חקירה חופשית ומובנית גם יחד, לפיתוח שפה חזותית אישית והרחבת הכלים הטכניים.

ה. חובות הקורס והרכב הציון: נוכחות סדירה בשיעורים (לפחות ב- 80% מהשעורים), השתתפות פעילה , בצוע מטלות בית בהתאם לנדרש (70% מהציון הסופי); הגשת תרגיל סיכום שיאפשר לסטודנט ביטוי אישי תוך יישום ההתנסות בקורס ויעיד על מידת שיפור היכולות ביחס לתחילת השנה (30% מהציון הסופי).
נוכחות סדירה מהווה תנאי להגשת עבודת סיכום.

ו. נושאי הקורס לפי סדר המפגשים/ שבועות:

סמסטר א' - יסודות וטכניקה

עבודה טונאלית בצבעי מונוכרום - היכרות עם יחסי אור וצל.
דיוק צבעוני וערבובי צבעים - תרגול בפלטה מלאה.
טקסטורות, מרקמים ושקיפויות - חקירה של חומריות בציור.
גבולות הקנבס - התבוננות בקומפוזיציה וביחסי שטח.
חזרתיות כתהליך וכשפה חזותית
אוריינטציה במרחב הציורי - גבולות הפורמט
סמסטר ב' - פיתוח אישי ורעיוני
ציור מזיכרון - מעבר מהתבוננות ישירה אל פרשנות פנימית.
ציור במחיקה - חשיבה דרך שלילה, גריעה וחשיפת שכבות.
עבודה ממקורות ביוגרפיים ביצירה - בניית ארכיון אישי של חומרים והשראה.
עבודה אינטואיטיבית וספונטנית בלחץ זמן - התנסות במצבי איבוד שליטה כבסיס ליצירה
עבודה בטבע - ציור נוף תוך התמודדות עם תנאי סביבה.
מתח וקונפליקטים במרחב הציורי - חיבור בין טכניקה לרעיון ויצירת פרויקט מסכם.

ז. ביבליוגרפיה/פילמוגרפיה :

אגסי, מאיר. הכד מטנסי. תל אביב: עם עובד, 2008.
בארת, רולאן. מות המחבר. תרגם דרור משעני. תל אביב, 2005, עמ' 7–18.
בר אור, גליה. "אל תדגדג לי את הבד". מתוך: אורי ריזמן: רטרוספקטיבה. מוזיאון תל אביב לאמנות, 2004, עמ' 27–28.
דירקטור, רותי. אמנות עכשווית אני מדברת אליכם: מאה השנים הראשונות. תל אביב: סל תרבות ארצי, 2005.
לורנד, רות. היופי בראי הפילוסופיה. חיפה: הוצאת אוניברסיטת חיפה, 2007.
פימנטל, דרור. אסתטיקה. ירושלים: מוסד ביאליק, 2014.
פרויד, זיגמונד. מעשה היצירה בראי הפסיכואנליזה. תרגם אריה בר. תל אביב, 1997, עמ' 1–8.
Mollica, Patti. *Color Theory: An Essential Guide to Color – From Basic Principles to Practical Applications*. Walter Foster, 2013.
Myers, Terry R. (Ed.). *Painting (Whitechapel: Documents of Contemporary Art)*. MIT Press, 2011.
Robertson, Jean, and Craig McDaniel. *Painting as a Language*. Harcourt College Publishers, 2000.

Aristides, Juliette. *Lessons in Classical Painting: Essential Techniques from Inside the Atelier*. Watson-Guptill, 2016.

The Art of Still Life: A Contemporary Guide to Classical Techniques, Composition, and Painting in Oil. Monacelli Press, 2020.

Bois, Yve-Alain. "Painting as Model." *October* 37 (1986): 61–75.

Joselit, David. "Painting Beside Itself." *October* 130 (2009): 125–134.

Serota, Nicholas. "Gerhard Richter In the Studio." Tate Modern, London, UK, 2011.

Meet the Artist – Luc Tuymans: The First Three Hours of Painting Are Like Hell." The Guardian, 2012.

"Paula Rego at the Curwen Studio." Tateshots, 2008.

"Peter Doig: Famous Artists Are Quickly Forgotten." 2013.

"Tracy Emin – What Do Artists Do All Day?" BBC Four, 2015.

ח. פרטי התקשרות עם המרצה

מייל: anatrozenson@gmail.com

נייד: 0528475882

ט. ציוד וחומרים שהסטודנטים נדרשים לקנות ולהביא איתם

<u>רשימת ציוד לסמסטר א':</u>

חומרים	כמות	פרוט
צבעי אקריליק	14 גוונים 120 מ"ל	שחור כחול אולטרמרין (ultramarine blue) כחול פרסי (Prussian blue) צהוב לימון (lemon yellow) צהוב קדמיום (Yellow cadmium) אדום ורמיליון (vermilion red) אדום כרמין (carmine red) אדום קדמיום (cadmium red) חום ברנט סיינה (burnt sienna) חום (raw umber) חום (Burnt umber) צהוב אוקר (ochre yellow) ירוק צהוב -(sap green) לבן טיטניום אטום (Titanium White)
מכחולים	6 מכחולים עבים ודקים <u>שטוחים ועגולים</u>	בגדלים שונים- עבה בנוני ודק שמיועדים לאקריליק, טובים אבל לא יקרים
בריסטול לבן 240גרם	4 יחידות	בגודל גיליון (70/100), 240 גרם
נייר כרומו (אריזה חום)	1	גודל חצי גליון 50/70 ס"מ, עובי 90 גרם ומעלה.
פאלטה	1	לערבוב צבעים גודל בערך 60/40, רצוי משטח מפורמייקה
סכין ציירים (שפכטל)		
סמרטוטי בד, צנצנת		
סבון כלים		נוזל כלים עם אחוז גבוה של חומר פעיל (דוגמת FAIRY).
עפרון, מחק מחדד, סרגל		
מסקינטייפ נייר		
קנווסים		לתרגילים ספציפיים נשתמש בקנווס -רשימת הקנווסים תינתן בנפרד

*בסמסטר ב' נעבוד בצבעי שמן, תינתן רשימת ציוד בהמשך.